

“No podem tolerar que Geòrgia ens continue insultant”

Sergei Ivanov (Leningrad, 1953) és ministre de Defensa de Rússia. En aquesta entrevista qüestiona l'estratègia d'expansió de l'OTAN cap a l'Est, a la vegada que justifica la política del seu país vers les antigues repúbliques soviètiques. A més, Ivanov nega qualsevol implicació dels serveis secrets russos en la mort de l'exespia Aleksandr Litvinenko.

Senyor ministre, a final de novembre l'OTAN va celebrar una cimera a Letònia, la primera d'aquest tipus que té lloc en una exrepública soviètica. Ho percebeu com una provocació, com a ministre de Defensa rus?

—No. Els països bàltics són nacions sobiranes. Tenen dret a decidir de quin bloc militar i polític volen formar part. Evidentment que hi ha alguns russos que estan incòmodes amb el fet que una cimera de l'OTAN haja tingut lloc tan a la vora de Sant Petersburg. Però jo m'ho mire d'una altra manera, més relaxada. Si l'OTAN haguera organitzat unes maniobres militars a Letònia, amb tancs i avions, aleshores sí que hauria despertat la preocupació de l'exèrcit rus.

—Això és reconfortant. Però el periòdic d'informació militar *Red Star* citava unes declaracions vostres de la setmana passada, en què, contestant una pregunta sobre els plans d'expansió de l'OTAN, dèieu que “N'estem ben decebuts”. Com és això?

—Fem una ullada als temps de la reunificació alemanya. L'any 1990 jo encara era bastant jove. Treballava als serveis d'intel·ligència soviètics a l'estranger. No us diré on, però era a Europa. Ens van fer saber aleshores que l'OTAN no expandiria les seues bases militars envers la Unió Soviètica. Després va venir la primera onada d'ampliació de l'OTAN, i després la segona. Cada vegada les infraestructures militars se'ns acostaven més. Pel que fa als països bàltics, són països petits en una regió especialment tranquil·la, sense conflictes o tensions, si parlem en termes militars. No entenem per què l'OTAN necessita unes infraestructures militars pròpies en aquella regió. És que intenten encetar una guerra contra el terrorisme o unes operacions sobre l'Afganistan, des d'allà?

—Polònia ha comprat avions de combat F-16 americans i Washington té intenció de desenvolupar-hi un sistema de defensa antimíssils, allà. Ben aviat situareu sistemes de defensa a la veïna Bielorússia. Hi ha una nova Guerra Freda en marxa entre Rússia i l'Occident?

—No. O, si més no, aquest no és el nostre objectiu. Hem reduït el nombre de soldats i d'armes al districte militar de Leningrad en més de la meitat ençà de la Guerra Freda. No té sentit que Rússia desplegue concentracions importants de tropes a la regió. Les necessitem en altres parts del país (com ara al sud, i a l'Orient Llunyà). Però, pel que fa als avions americans a Polònia, us hauré de recordar que els F-16 són avions d'atac, mentre que el

nostre sistema de defensa aèria S-300 està dissenyat per defensar el nostre territori. Aquests míssils no es poden fer servir contra objectius terrestres.

—Hem notat que teniu molta confiança en el vostre país, i ja hem estat testimonis de la retòrica nacionalista i antioccidental que feu servir darrerament.

—És cert que hi ha sentiments antioccidentals, especialment als segments menys afavorits de la societat russa. Avui dia, Rússia es veu a ella mateixa com una potència autosuficient, com un estat amb una economia creixent que, històricament parlant, forma part d'Europa i d'Àsia, alhora. Com a conseqüència de la vastitud del nostre territori, hem d'esmerçar molts esforços en seguretat. El nivell de vida de què gaudim encara és massa baix, i la nostra estructura econòmica, massa unidimensional. A diferència de l'Aràbia Saudita o de Kuwait, no podem viure només del petroli. Però, si parlem de la cultura, de la religió i de la manera de pensar, la major part dels russos s'identifiquen amb Europa.

—Hi ha molts russos que se n'alegren, quan veuen que el país es refferma com a potència militar...

—Però no al nivell de la Guerra Freda...

—De tota manera, a Moscou no li agrada veure els americans, per exemple, establint bases militars al pati del darrere de casa, a l'Àsia Central. Vau donar el consentiment a aquestes bases després dels atemptats de l'11 de setembre del 2001. Us heu penedit mai del suport que vau oferir a Amèrica, en la guerra contra el terror?

—No, pel que fa a l'Afganistan. Ja fa temps que nosaltres mateixos lluitàvem contra el terrorisme. Ens hi enfrontàvem a Txetxènia. És una cadena d'instabilitat que comença a Indonèsia i que continua fins a Kosovo, al cor d'Europa. Rússia ja va advertir el

1999 que els talibans esdevindrien un problema. Per això vam donar armes i diners a l'Aliança Afganesa del Nord, que va marxar sobre Kabul. Creieu-me: Rússia sap molt bé el pa que s'hi dóna, a l'Afganistan.

—Heu fet referència a Txetxènia com a niu de terroristes. Occident en té una altra visió, del conflicte. Penseu que la guerra de Txetxènia s'ha acabat del tot?

—Des del meu punt de vista com a ministre de Defensa, això és així. Encara hi tenim una divisió, i algunes unitats especials més reduïdes. A més d'això, el ministre de l'Interior ja fa tres anys que s'ocupa d'aquella àrea. Ja sé quins clixés teniu els occidentals, però la normalització política va

endavant, a Txetxènia. El pitjor de la crisi ja ha passat.

—Tot i amb això, la situació a les repúbliques veïnes és més problemàtica que mai...

—Hi ha dos motius per a les tensions. La situació social és difícil, i l'extremisme religiós s'escampa entre els que professen la fe islàmica. És conseqüència del col·lapse que va patir la Unió Soviètica. Després del 1991, va haver-hi molts musulmans que van anar a l'Aràbia Saudita i al Pakistan a rebre una educació. Ara en patim les conseqüències.

—Darrerament, també hi ha una certa histèria amb ressonàncies bèl·liques en les relacions entre Rússia i Geòrgia. Com és que una po-

tència com Rússia reacciona amb tanta força a les provocacions de petits països veïns?

—La Unió Soviètica és morta. Per què hauria de donar suport Rússia als nous estats independents? En el cas d'Ucraïna, els vam subvencionar amb uns 6 o 7 milers de milions de dòlars anuals.

—Heu prohibit el trànsit aeri cap a la capital georgiana, Tbilissi.

—Això no són sancions. Ja no ope-rem vols directes cap a Tiflis perquè les aerolínes georgianes ens deuen diners. Vau ser vosaltres qui ens va introduir a l'economia de mercat l'any 1990. Ara que en fem ús, veniu i ens acuseu. No podem tolerar que Geòrgia ens continue insultant. Veiem molt clar que els líders georgians empen l'OTAN i la UE per resoldre els problemes interns.

—L'exagent del Servei de Seguretat Federal Rus, Aleksandr Litvinenko, va morir a Londres com a conseqüència d'un enverinament. Vós mateix va treballar vint anys al servei d'intel·ligència. Podeu assegurar que el Servei de Seguretat no va tenir res a veure amb el cas?

—Sí. Ho puc ben assegurar. No tindria cap sentit. No vaig conèixer Litvinenko. L'únic que sé és que s'encarregava del departament del Servei de Seguretat que s'ocupava del crim organitzat. Abans d'entrar a l'FSB, Litvinenko formava part d'una unitat de vigilància en una presó. Tot indica que no podia gaudir de cap informació que fóra valuosa per a ningú.

—Sempre us assenyalen com a successor de Putin, però ho negueu rotundament. No és cert, però, que hi ha una dita de l'exèrcit que titlla de "pobre soldat aquell que no aspira a ser general"?

—Ja en sóc, de general. Però, bromes a banda, ens hem de concentrar, primer, en les eleccions parlamentàries: no n'hem de menystenir la importància. No tinc pensat presentar-me com a candidat a president. Encara falta mig any per a la campanya.

*Christian Neef, Joachim Preuss,
Matthias Schepp*

© Der Spiegel — EL TEMPS
Traducció: Maite Insa

